

Kjøp av busstjenester rutepakke 5

Ekspressbuss Volda – Ålesund

Rute- og skolekjøring i
kommunene

Hareid, Ulstein, Herøy, Sande, Vanylven, Volda, Ørsta,
Sykkylven og Stranda med forbindelser til/fra Stryn,
Nordfjordeid og Maurstad

Del 3 Vognkrav

Innholdsfortegnelse

1 GENERELLE KRAV TIL BUSSER, KONTROLL OG GODKJENNELSE	4
1.1 KRAV IHT. OFFENTLIG REGELVERK	4
1.2 KONTROLL OG GODKJENNELSE	4
1.3 BUSSKLASSER	4
1.3.1 Buss klasse II	4
1.3.2 Minibuss	4
1.4 KRAV TIL BUSSER PÅ DE ENKELTE RUTENE.....	5
1.4.1 Behov for store busser i skolekjøring:.....	6
1.4.2 Avganger med krav til minimum 32 sitteplasser:.....	7
1.4.3 Avganger med krav til minimum 16 sitteplasser:.....	7
1.4.4 Avganger med krav til minimum 4 sitteplasser (på ruter med flere ulike krav til sitteplasser):.....	9
2 KOMFORT.....	9
2.1 KRAV TIL VARME, VENTILASJON, KLIMAANLEGG	9
2.2 KRAV TIL SETER	9
2.2.1 Seter i buss kl. 2	9
2.2.2 Utvidet seteavstand.....	10
2.2.3 Seter i minibuss	10
2.2.4 Ståplasser.....	10
2.3 TILLEGGSKRAV PÅ ENKELTE RUTER	10
2.3.1 Passasjerkomfort	10
2.3.2 Toalett.....	10
2.3.3 Strømmuttak 220V	10
2.3.4 Buss på ferje	11
3 VEDLIKEHOLD	11
3.1 TEKNISK TILSTAND OG VEDLIKEHOLD	11
4 SIKKERHET	11
4.1 SIKKERHET OG TRYGGHET	11
4.1.1 Barneseter	11
4.1.2 Automatisk brannslokkingsutstyr.....	11
4.1.3 Trygghetskamera	11
4.1.4 Utvendig belysning av dørrområder	12
4.1.5 Krav til reservevogner	12
4.1.6 Kommunikasjon	12
4.1.7 Ryggekamera	12
4.1.8 Alarm- eller nødknapp	12
5 TILGJENGELIGHET.....	13
5.1 UNIVERSELL UTFORMING	13
5.2 BARNEVOGNPLASS/RULLESTOLPLASS	13
6 PUBLIKUMSINFORMASJON	13
6.1 INNVENDIG PASSASJERINFORMASJON	13
6.2 UTVENDIG PASSASJERINFORMASJON	13
6.3 FLAGGHOLDERE.....	14
7 MILJØKRAV	14

Rutepakke 5	
7.1 ALDER PÅ VOGNPARKEN	14
7.2 EUROKRAV TIL VOGNPARKEN	14
8 PROFILPROGRAM	14
8.1 UTVENDIG DEKOR	14
8.2 REKLAME PÅ BUSSENE	15
9 BILLETTERINGSSYSTEM	15

1 Generelle krav til busser, kontroll og godkjennelse

1.1 Krav iht. offentlig regelverk

Alle busser skal til enhver tid oppfylle minstekravene i gjeldende lover, forskrifter, rundskriv med mer som har gyldighet for busser, iht. regler som gjaldt når bussen ble registrert første gang i Norge, og krav som følger av dette dokument.

1.2 Kontroll og godkjennelse

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å sjekke alle krav til leveransen i rimelig tid før oppstart av Oppdraget og når som helst i kontraktsperioden.

Oppdragsgiver kan til en hver tid kreve innsyn i aktuell dokumentasjon og har rett til å inspirere / kontrollere bussene.

Oppdragsgiver har full adgang til å nekte at det blir benyttet buss(er) som ikke innfrir alle krav i punkt 1.1 under utførelsen av Oppdraget, samt å kreve at det umiddelbart blir satt inn buss(er) som innfrir et hvert krav som stilles i denne Kontrakten.

1.3 Bussklasser

1.3.1 Buss klasse II

Buss registrert som buss klasse II, med mer enn 17 sitteplasser ekskl. sjåfør og hvor det hovedsakelig skal transporteres sittende passasjerer, men hvor det også er mulig med ståplasser.

- Det skal være plass til å ta med minst to sykler i bagasjerom eller på stativ.
- På enkelte ruter / turer stilles det særskilt krav til busstørrelse, se pkt. 1.4.
- På busser der det normalt fraktes bagasje i bussens bagasjerom skal disse være tilgjengelig for mest mulig lasting/lossing fra bussens høyre side. Bagasjerommet skal ha en høyde som sikrer dette.

Oppdragsgiver oppfordrer Operatør til å velge mindre kjøretøy der dette er mulig og ønskelig pga. veistandard og trafikk.

Operatør har ansvaret for å disponere større busser for å redusere behov for supplering og for å bedre standarden for de reisende.

1.3.2 Minibuss

Buss med færre enn 17 passasjersetér.

Bussen skal ha rullestolheis eller rampe og plass til minimum en rullestol.

1.4 Krav til busser på de enkelte rutene

Linje	Rute	Bussklasse	Seter	Andre krav	Pkt.
101	Ålesund-Volda	2	47 (45+2)/51*	2.2.4	1.3.1
133	Leknes – Øye - Hellesylt	2	16		1.3.2
250	Ålesund-Sykylven – Stranda-Hellesylt – Stryn	2	16/45/49/51	2.2.4	1.3.1
252	Sykylven-Ramstaddalen	2	16/45/51		1.3.1 / 1.3.2
255	Sykylven – Grebstadlia – Ørsneset	2	16/45/51		1.3.1 / 1.3.2
260	Sykylven – Straumgjerde/Ikornnes-Hundeidvik	2	16/45/51		1.3.1
271	Stranda – Storgjerde	2	45/51		1.3.1
272	Stranda – Kjølås/Skarbø – Opshaug	2	45/51		1.3.1
273	Skolerute Stranda kommune	2	4/16/32/45/51		1.3.1 / 1.3.2
301	Bakkebyruta i Ulsteinvik	2	45/51		1.3.1 / 1.3.2
302	Hareid – Brandal	2	45/51		1.3.1 / 1.3.2
303	Hareid – Hjørungavåg	2	45/51		1.3.1
304	Hareid – Snipsøyrdal	2	51		1.3.1
305	Ulsteinvik – Flø	2	16/45/51		1.3.1
306	Ulsteinvik – Dimna	2	16/45/51/59		1.3.1
308	Skolerute Ulstein kommune	2	16		1.3.1/1.3.2
310	Åheim – Årvik – Garnes – Hareid	2	16/45/51		1.3.1 / 1.3.2
320	Larsnes – Gjerdsvika – Stoksund	2	16/45/51/59		1.3.1 / 1.3.2
321	Sandsøya – Voksa	2	16		1.3.2
322	Kvamsøya	2	16		1.3.2
330	Fosnavåg- Ulsteinvik – Hareid	2	16/45/51/59		1.3.1 / 1.3.2
331	Fosnavåg – Remøy – Runde	2	4/16/45/51/59		1.3.1 / 1.3.2
332	Nerlandsøya –Eggesbønes	2	16/45/51		1.3.1 / 1.3.2
333	Fosnavåg – Torvik – Sande	2	16/45/51		1.3.1 / 1.3.2
334	Leikong – Jøsok – Voldnes	2	16/45/51		1.3.1 / 1.3.2
338	Ørsta/Volda – Garnes – Årvik/Fosnavåg/Hareid	2	16/45/51/59		1.3.1 / 1.3.2
340	Volda – Ørsta-Bratteberg	2	45/47/51		1.3.1
342	Ørsta – Mosmarka – Vallabøen – Ørsta	2	45/47/51		1.3.1
351	Nordfjordeid – Volda	2	16/32/47	2.2.4	1.3.1 / 1.3.2
360	Viddal/Høydal – Fyrde – Volda	2	16/45		1.3.1 / 1.3.2
370	Sæbø – Åmdal – Ørsta	2	45		1.3.1
390	Åheim- Eidså – Lauvstad – Volda	2	45/59		1.3.1
391	Volda – Lauvstad- Dravlaus – Løvik	2	16/45		1.3.1 / 1.3.2
392	Åmelfot – Dalsbygd – Folkestad	2	16		1.3.2
393	Syvde – Koparnes – Åram	2	16/45/51		1.3.1 / 1.3.2
394	Eidså – Syvde – Sørdal/Nordal	2	16/45/51		1.3.1 / 1.3.2
395	Åram – Fiskå – Syvde	2	16/45/59		1.3.1 / 1.3.2
396	Åheim –Almklov/Sundal	2	16		1.3.2

400	Skolerute Ørsta/Volda	2	16/45/51	1.3.1 / 1.3.2
Mindre kjøretøy kan brukes dersom alle reisende tilbys sitteplass, se også pkt. 2.2.3.				
*) Avgangene på linje 101 Festøy kl 0715-Volda/Ørsta rbst kl 1525-Barstadvik (skole), har krav til 51 sitteplasser. Desse avgangene har samme krav som f.eks linje 370.				

1.4.1 Behov for store busser i skolekjøring:

Linje	Avgang fra	kl	Til	Merknad	behov sitteplass
101	Festøy	07:15	Volda		51
101	Ørsta Rute-bilstasjon	15:25	Barstadvik		51
330	Fosnavåg	07:15	Hareid		59
330	Nærøya	07:25	Ulstein vgs.		59
330	Hareid	07:23	Fosnavåg		59
330	Ulsteinvik	07:45	Fosnavåg		59
330	Fosnavåg	13:15	Hareid		59
330	Hareid	14:23	Fosnavåg		59
330	Fosnavåg	15:50	Hareid		59
330	Fosnavåg	15:50	Ulsteinvik		59
330	Stokksund	07:35	Ulstein vgs.		59
330	Ulstein vgs.	15:20	Fosnavåg		59
390	Åheim	07:15	Syvde		59
395	Åram	07:15	Syvde		59
390	Syvde	14:00	Eidså	Eidså-Åheim rute 310	59
390	Eidså	14:05	Åheim	Same buss som Syvde kl 1400 - Eidså	59
395	Syvde	14:00	Åram		59
338	Ulsteinvik	07:10	Volda		59
331	Runde	07:40	Fosnavåg		59
338	Gjerde	07:30	Ulsteinvik		59
306	Ulsteinvik	07:35	Ulsteinvik	Dimna rundt	59
306	Ulsteinvik	14:20	Ulsteinvik	Dimna rundt	59
338	Ulsteinvik	14:20	Gjerde		59
320	Vågen	06:50	Stokksund	skoledg	59
338	Volda	07:20	Ulsteinvik		51
304	Hareid	07:20	Hareid	Snipsøyrdalen	51
303	Hjørungavåg v skolen	07:35	Hareid usk		51
305	Flø	07:40	Ulsteinvik		51
320	Hide	07:20	Vågen		51
320	Vågen	13:40	Hide		51
305	Ulsteinvik	14:20	Flø	skoledg	51
303	Hareid usk	13:55	Alme	mrk krav tunnel	51
304	Hareid	13:50	Snipsøy		51
332	Kvalsvik	07:40	Fosnavåg		51
332	Bergsøy skule	14:15	Kvalsvik		51
333	Sande	07:50	Fosnavåg		51

Rutepakke 5

	333	Bergsøy skule	14:15	Sande		51
	320	Stokksund	13:50	Moltu		51
	330	Garnes	07:23	Fosnavåg		51
	390	Lauvstad	07:20	Syvde		51
	390	Eidså	14:05	Lauvstad		51
	310	Årvik	07:13	Ulstein vgs		51
	400	Sandvik	08:30	Ørsta		51
	340	Volda vgs	15:08	Ørsta		51
	250	Stranda	05:50	Ørsneset		51
	250	Magerholm	07:05	Høgskolen Ålesund		51
	250	Ålesund	14:55	Magerholm		49
	250	Ørsneset	16:05	Stryn		49

1.4.2 Avganger med krav til minimum 32 sitteplasser:

Linje	Avgang fra	Kl	Til	Merknad
273	Røyrhus bru	07:35	Sunnylven skule	Retur ettermiddag
351	Bjørkedal Nordre	07:40	Folkestad skule	Retur ettermiddag
133	Leknes	Div	Hellesylt	Alle ruter sommer

1.4.3 Avganger med krav til minimum 16 sitteplasser:

Linje	Avgang fra	Kl	Til	Merknad
250	Ørsneset	07:30	Sykylven	
252	Aurdal snuplass	07:50	Aure skule	
252	Sykylven	14:25	Ramstad kai	Med retur
252	Sykylven		Ramstad kai	Alle ruter skolefri
255	Sykylven	06:15	Ørsneset	Retur kl 06:30
255	Sykylven	15:40	Ørsneset	Retur kl15:55
255	Sykylven		Ørsneset	Alle ruter skolefri
260	Sykylven	06:55	Helleskjerv	
260	Helleskjerv	07:15	Sykylven	
260	Sykylven	07:25	Gjeveneset	
260	Gjeveneset	07:45	Sørestranda skule	i tillegg avgang fra Svartebekk 0815
260	Sørestranda skule	14:10	Svartebekk	Fredag stor buss kl 1320
260	Sørestranda skule	14:30	Hundeidvik	Fredag stor buss kl 1320
273	Vollset		Sunnylven skule	Alle avganger Vollset/Hauge t/r
273	Engeset	08:00	Stranda	
273	Ringstad	12:20	Engeset	Man,tirs,fredag
273	Ringstad	14:05	Engeset	Via Stranda vgs ikke mandag
273	Ringstad	14:05	Langlo 3	Ons, torsdag
273	Stranda vgs	14:20	Helsemvika	Ons, torsdag
305	Ulstein skule	12:20	Flø	Onsdag,fredag
305	Ulstein vgs	15:20	Flø	

Rutepakke 5

	305	Ulsteinvik	16:33	Flø	Retur kl 1648	
	306	Ulsteinvik		Dimna	Alle avganger på skolefri	
	310	Årvik	06:13	Garnes	Det kan også brukes minibuss på alle avganger mellom Garnes/Ulsteinvik -Årvik t/r etter kl 1800 mandag-fredag Og alle avganger lør- og søndag	
	Linje	Avgang fra	Kl	Til	Merknad	
	320				Det kan brukes minibuss på alle avganger på rute 320 (skoledg), unntatt Hide kl 0720- Vågen Hide kl 0815 – Larsnes Vågen kl 0650-Stokksund Vågen kl 1340 – Hide Vågen kl 1345 - Årvik Herøy vgs kl 1555-Larsnes Skolefri kan alt kjøres med Minibuss	
	330	Myrvåg	06:40	Fosnavåg		
	330	Garnes		Fosnavåg	Lørdag Garnes kl 0950-Fosnavåg Fosnavåg kl 1020-Garnes	
	331	Fosnavåg		Runde	Alle avganger skolefri	
	332	Fosnavåg		Kvalsvik	Alle avganger skolefri	
	333	Sande	07:18	Frøystad		
	334	Notøy	07:45	Leikanger skule	all skoleskyss til/fra Leikanger skule og til/fra Stokksund skule fra Notøy, skoleskyss til/fra Myrvåg (Møre BUSK) fra Leikong/Djupvik	
	338	Volda		Garnes	Det kan brukes minibuss på alle avganger Volda-Garnes/Ulsteinvik t/r lørdager (hele dag) og søndager frem til kl 1800	
	351	Nordfjordeid	07:05	Folkestad		
	351	Folkestad	08:12	Nordfjordeid		
	351	Folkestad	15:12	Nordfjordeid		
	351	Nordfjordeid	16:35	Folkestad		
	351	Folkestad		Bjørneset	Retur ettermiddag kl 1545/1615	
	360	Bjørneset	06:55	Fyrde	med retur om ettermiddagen til Høydal	
	360	Osdalsvegen	08:00	Fyrde	med retur om ettermiddagen	
	360	Høydalsnes	08:35	Fyrde	med retur om ettermiddagen	
	391	Steinsvik	08:20	Dalsfjorden skule	med retur om ettermiddagen	
	390	Fiskå	13:55	Eidså		
	393	Sørebrandal	07:25	Syvde		
	393	Syvde	14:20	Åram		

Rutepakke 5

	395	Åram	14:55	Fiskå	Alle ruter på 395 ved skolefri
	390	Åheim	07:15	Maurstad	med retur kl 0750 fra Maurstad
	400	Steinnes	08:15	Hovden skole/Ørsta usk.	All skoleskyss til/fra Hovden skole, retur fra Ørsta u-sk til Steinnes
	400	Ørsta rbst	15:25	Berknes	

1.4.4 Avganger med krav til minimum 4 sitteplasser (på ruter med flere ulike krav til sitteplasser):

Linje	Avgang fra	Kl	Til	Merknad
273	Fausadalen	07:25	Stranda vgs.	
273	Stranda vgs.	14:30	Fausadalen	
273	Stranda vgs.	15:15	Fausadalen	
331	Nærøy	05:53	Runde	Med retur fra Runde kl 0605

2 Komfort

2.1 Krav til varme, ventilasjon, klimaanlegg

Ut over de generelle krav i lover og forskrifter for kjøretøy skal bussene være utstyrt og dimensjonert med hensyn til de klimatiske forhold som gjelder i Møre og Romsdal fylke. Varme- og ventilasjonsanlegget skal ha kapasitet til å sikre en innetemperatur på minst + 15 grader C ved rutekjøringens start, og skal kunne holde temperaturen mellom + 18 - + 25 grader C etter maks 30 minutter. Klimaanlegget skal være dimensjonert for å klare å holde en stabil og behagelig temperatur i passasjerområdet. Selv på varme sommerdager og kalde vinterdager, også når bussen har fullt belegg. Bussene skal være utstyrt med aircondition og tilleggsvarmere for å oppnå dette i hele bussene. Luften skal filtreres med pollen- og partikkelbegrensende filter.

2.2 Krav til seter

2.2.1 Seter i buss kl. 2

Bussene skal ha seter med høy rygg, dvs. der nakkepute er en integrert del av seteryggen, og med god sittekomfort. Avstand mellom seter skal være min. 71 cm for faste seter. Dersom det brukes regulerbare seter skal minst 75 % av setene ha minst 73 cm seteavstand. For seter ut over minstekravet til seteplasskapasitet som det ikke er mulig å oppfylle nevnte krav for,
--

	<p>gjelder bussdirektivets (2001/85/eu) minstemål.</p> <p>Setene skal ha nedfellbare armlener mot midtgangen. Det skal være minimum 50 mm polstring i sittepute og minimum 25 mm polstring i ryggpute målt med nål i ubelastede seter. Polstringen i sidene og øvre del av ryggen må ha vesentlig større tykkelse enn 25 mm. Vertikal høyde målt fra setets øvre fremkant til toppen av seteryggen skal være minst 60 cm. Det skal være håndtak på foranstående seterygg.</p> <p>Klappseter med tilsvarende kvalitet og som er godkjent som sitteplasser i vognkortet telles med som antall seter.</p>
--	--

2.2.2 Utvidet seteavstand

	<p>Busser som kjører rute 101/250*/310*/351 skal ha utvidet seteavstand i forhold til kravet i punkt 2.2.1.</p> <p>*) Kravet gjeld busser som kjører til/fra Stryn og til/fra Åheim/Fiskå.</p>
--	--

2.2.3 Seter i minibuss

	<p>Seter i minibuss skal ha generell god sittekomfort.</p>
--	--

2.2.4 Ståplasser

	<p>Alle busser skal registreres med maksimum antall ståplasser iht. klasse.</p> <p>På ruter der det kreves bruk av buss klasse 2 skal ståplasser bare brukes ved uventede trafikktopper.</p>
--	--

2.3 Tilleggskrav på enkelte ruter

2.3.1 Passasjerkomfort

	<p>Busser som kjører rute <u>101/250/310/330/338/351</u> skal ha</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regulerbare seter • Bagasjehyller over setene. • Individuelle leselys og luftedyser til hvert sete. • Solskjerming med rullegardiner i passasjerenes sidevinduer.
--	---

2.3.2 Toalett

	<p>Det skal være toalett på bussene som kjører gjennomgående på rute 250 Stryn – Hellesylt – Sykkylven – Ålesund (avganger som går til Stryn rbst).</p>
--	---

2.3.3 Strømuttak 220V

	<p>Busser som kjører rute 101 og busser som kjører gjennomgående på rute 250 Stryn – Hellesylt – Sykkylven – Ålesund (avganger som går til Stryn rbst) skal ha strømuttak som gjør det mulig for passasjerer å lade mobiltelefon / bærbar PC. For å sikre god tilgjengelighet skal det være kontakter minimum ved annenhver seterad på begge sider av bussen.</p>
--	---

2.3.4 Buss på ferje

Oppdragsgiver dekker Operatørs ferjeutgifter for buss i rute som beskrevet i Del 5 Kommersielle betingelser. Når ikke annet er beskrevet dekker oppdragsgiver ferjeutgifter for buss inntil 14,0 meter.

3 Vedlikehold

3.1 Teknisk tilstand og vedlikehold

Bussene skal kontinuerlig være underlagt et forebyggende vedlikeholdssystem som sikrer at de til en hver tid er i forskriftsmessig stand og i samsvar med Oppdragsgivers krav.

Oppdragsgiver har innsynsrett for å kontrollere vedlikeholdssystemet og de periodiske kontrollene.

- Alle busser skal vedlikeholdes slik at de er rene og hele innvendig.
- Skader på stoler og interiør skal omgående repareres.
- Utvendige karosseri-, lakk-, profilerings- og plateskader skal være reparert senest 10 dager etter at skaden er oppstått. Punkterte sidevinduer som dugger skal byttes omgående.
- Ved større skader innvendig eller utvendig skal bussen tas ut av trafikk inntil skaden er reparert.
- Ved skade på bussene er Operatør ansvarlig for å bekoste anskaffelse og utskifting av Oppdragsgivers profilering og eventuell reklame.

4 Sikkerhet

4.1 Sikkerhet og trygghet

I tillegg til krav iht. kjøretøyforskriftene stilles det krav til følgende:

4.1.1 Barneseter

Alle busser klasse 2 skal tilfredsstille krav til Barneseter jfr. Kjøretøyforskriftene § 8-2a. Dette gjelder også busser registrert første gang før 1. januar 2008.

4.1.2 Automatisk brannslokkingsutstyr

Alle nye busser skal være utstyrt med automatisk brannslokkingsutstyr som minst dekker motorrom og rom for tilleggsvarmer.

4.1.3 Trygghetskamera

Alle busser skal ha montert overvåkingsutstyr for å sikre ansatte og reisende, og for å hindre hærverk. Forskriftsmessig bruk av kameraene og aktiv oppfølging ved hærverk eller andre hendelser er Operatørs ansvar. Aktiv oppfølging forutsetter at Operatør har utstyr til å avlese opptak fra overvåkingssystemet.

4.1.4 Utvendig belysning av dørområder

Utvendig, eller integrert i døråpningen, skal det ved utgangsdørene være lys som dekker fortau og som tennes når dørene åpnes.

4.1.5 Krav til reservevogner

En buss som er ute av drift skal erstattes med en buss som tilfredsstiller kravene for den enkelte linje og avgang.

Dersom Operatør for kortere perioder, grunnet ekstraordinære situasjoner, mener å måtte sette inn reservemateriell som ikke tilfredsstiller de ordinære materiellkravene, skal dette forelegges Oppdragsgiver for skriftlig forhåndsgodkjennelse. Oppdragsgiver er ikke forpliktet til å godkjenne dette, og kan pålegge Operatør å benytte materiell som tilfredsstiller de ordinære materiellkravene.

4.1.6 Kommunikasjon

Bussene skal være utstyrt med hands-free kommunikasjonsutstyr som muliggjør direkte kontakt mellom fører og trafikkledelse/driftssentral.

4.1.7 Ryggekamera

Alle busser skal være utstyrt med ryggekamera som gjør det mulig fra førerlassen å se området bak bussen ved rygging. Ryggekameraet koples automatisk inn når bussens gir settes i revers.

4.1.8 Alarm- eller nødknapp

Vi viser til rapport «Sikkerhet i buss», utarbeidet av et partssammensatt utvalg, der representanter for NHO Transport, Yrkestransportforbundet og Norsk Transportarbeiderforbund har deltatt.

Nye busser skal ha alarm- eller nødknapp som ved utløsning sender et signalvarsel til trafikkledelsen eller til vakthavende personell. For funksjon viser vi til rapporten «Sikkerhet i buss».

5 Tilgjengelighet

5.1 Universell utforming

Det vises til FOR 2009-12-03 nr. 1438: Forskrift om universell utforming av motorvogn i løyvepliktig transport mv. gjeldende fra 1.1.2010.

Alle busser skal ha høytaleranlegg med mikrofon ved førerplass og tilstrekkelig antall innvendige høytalere for å sikre jevn lyd i hele bussen.

Oppdragsgiver gjør unntak fra krav om automatisk holdeplassannonsering med tale og elektronisk tavle i bussene på busser registrert før 1.01.2015 og som ikke skal brukes i rutene 101/250/310/330/338.

Stoppsignalanlegg – se kommunikasjonsinnretninger i EUs bussdirektiv 2001/85 vedlegg VII.

5.2 Barnevognplass/Rullestolplass

Alle busser skal ha plass til rullestol/barnevogn i henhold til gjeldende lover og regler.

6 Publikumsinformasjon

6.1 Innvendig passasjerinformasjon

Det skal settes av særskilte plasser til passasjerinformasjon (plakater). Plassering skjer etter avtale med Oppdragsgiver. Plassene disponeres kun av Oppdragsgiver.

Plass for rutehefter og annen publikumsinformasjon skal finnes i bussen etter avtale med Oppdragsgiver.

Busser registrert etter 01.01.2015 og alle busser som skal brukes i rutene 101/250/310/330/338 skal ha system for automatisk holdeplassannonsering. Se Del 8 Automatisk publikumsinformasjon.

6.2 Utvendig passasjerinformasjon

Bussene skal ha elektronisk skiltkasse som viser rutenummer og destinasjon i front og ved framdør, og rutenummer bak. Egen styringsenhett for skiltkassene skal være ved førerplassen.

Utforming av destinasjons- og rutenummerskilt jf. Kjøretøyforskriften § 8-4.

Busser registrert etter 1.01.2015 og alle busser som skal brukes i rutene 101/250/310/330/338 skal ha system for automatisk holdeplassinformasjon. Se del 8 Automatisk Publikumsinformasjon.

6.3 Flaggholdere

Flaggholdere monteres på fremre takhjørner på hver side av bussen.

7 Miljøkrav

7.1 Alder på vognparken

Gjennomsnittsalderen på bussene som brukes i Oppdraget skal ikke overstige 8 år.

Dato for førstegangsregistrering skal benyttes for beregning av bussens alder.

Busser som etter oppsatt budsjett kjører:

- mer enn 90 000 km pr år, skal minimum tilfredsstille Euro 6 krav.
- fra 40 000 – 89 000 km pr år, skal ikke være eldre enn 8 år ved årets utgang.

Oversikt over vognparken som viser reg. nr, reg. dato, klasse, alder, antall seter, antall ståplasser, budsjettet km pr vogn leveres på regneark (Excel eller kompatibelt) innen oppstart, og senere årlig sammen med oversikt over kjørte kilometer siste år og akkumulert.

7.2 Eurokrav til vognparken

Alle busser skal minimum tilfredsstille kravene til Euro 5 standard.

8 Profilprogram

8.1 Utvendig dekor

Operatør skal for egen regning lakke og merke alle busser som skal benyttes i gjennomføringen av Oppdraget i henhold til Oppdragsgivers profilprogram, se vedlegg 3.1 Profilmanual.

All bruk av egen logo, pictogrammer, samt intern nummerering av bussene, skal være slik det fremkommer i Oppdragsgivers profilprogram.

På bussene tillates ordinær profilering av bussprodusentens egen logo i bussens front. Lakken skal holde god kvalitet gjennom hele kontraktsperioden. Krav til lakktype går frem av Oppdragsgivers profilprogram. Operatør skal skifte ut profilering som er slitt, løsnet eller skadet.

Dersom busser ikke lenger skal benyttes i kontraktskjøringen med Oppdragsgiver, skal Operatør fjerne alle logoer og merking relatert til Oppdragsgivers profilprogram umiddelbart.

Dersom Oppdragsgiver i løpet av kontraktsperioden endrer sitt profilprogram vil Oppdragsgiver dekke kostnadene til demontering av gammelt profilmateriell og produksjon og montering av nytt.

Det stilles ikke krav til profilering på innleide drosjer og for tilfeldig innleid transport. Undertransportør som kjører i fast avtale skal ha vogner som er profilert iht. Oppdragsgivers profilprogram. Se også punkt 4.1.5.

8.2 Reklame på bussene

Operatør kan ikke selge reklameplass verken innvendig eller utvendig på bussene.

Oppdragsgiver tillater ikke at Operatør setter eget navn, web-adresse e.l. i skiltkassen i forbindelse med kjøring i henhold til kontrakt, tomkjøring eller parkering. Oppdragsgiver vil tillate at skiltkasse benyttes til nødvendig informasjon for Operatørs kunder hvis bussen brukes i oppdrag utenfor kontrakten.

Oppdragsgiver vil kunne gjennomføre montering av reklame på bussene, både innvendig og utvendig. Bussene skal stilles vederlagsfritt til disposisjon for slik montering. Operatør skal på forhånd vaske bussene og om nødvendig stille garasjeplass til disposisjon for montering. Ved fjerning av reklame vil Oppdragsgiver dekke evt. kostnader for skader på karosseri eller interiør. Slike skader skal, før reparasjon foretas, dokumenteres og meldes til den part Oppdragsgiver bestemmer.

9 Billetteringssystem

Bussene skal utstyres med elektronisk billetteringssystem etter Oppdragsgivers spesifikasjoner, jf. Del 6 Billetteringssystem.

Vedlegg til Del 3:

Del 3.1 Profilmanual